

Sid 2 **LEDAREN:** Fallet Mitro Repo har paralleller också till den evangelisk-lutherska kyrkan. Var går gränsen för kyrkans juridiska autonomi?

TORSDAG 15 MARS. NR 11/2018

Banderoller på klockstaplar skapar debatt
Sidan 3

Klimatet orsakar ångest
Sidan 6

Qumrantexter berättar om andlig längtan
Sidan 8

Bloggmorsor
Sista sidan

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Samlar kläder för Lettland

Sidan 2

Biskopsspekulationerna i gång också i Borgå stift
Sidan 4

Vikström-Jokela: En hund är en lektion i kärlek
Sidan 15

Hur länge hänger korset med?
Sidan 10

LEDARE NICKLAS STORBJÖRK

Kyrkan och juridiken

SENASTE VECKA skapade en tvist inom den ortodoxa kyrkan rubriker i finländska massmedier. I centrum står den ortodoxa prästen och före detta EU-parlamentsledamoten Mitro Repo och Helsingfors ortodoxa församling. Mitro Repo anser att han blev olagligt uppsagd från sin prästtjänst inom den ortodoxa kyrkan. Han kräver därför 24 månaders lön i kompensation, totalt 90 000 euro.

Repos advokat Matti Penttinen menar att Repo fått sparken dels på grund av sin personlighet och dels på grund av sin politiska aktivitet. Repo kandiderade med framgång i EU-valet 2009 och när mandatperioden var slut år 2014 tilläts han inte återvända till Uspenkijka-tedralen, där han jobbade innan valet. I stället fick han tjänst som resandeprest i östra Nyland. Penttinen anser att detta uppenbart var ett straff för Repos politiska verksamhet. Vidare menar Penttinen att Repo sparkats på grund av sin extroverta personlighet. Församlingen har förvisso fått klagomål gällande Repos betende, men Penttinen menar att Repo sparkats på allt för lösa grunder samt att arbetsgivaren inte gått igenom de klagomål som kommit tillsammans med Repo. Summa sumarum så menar Penttinen att uppsägningen strider mot arbetsavtalslagen.

Och det är här det blir intressant. För Helsingfors ortodoxa församling bestrider Repos skadeståndskrav och församlingens advokat Seppo Havia påpekar att kyrkan följer andra lagar än resten av samhället. I Repos fall anser Havia att uppsägningen inte ska prövas mot arbetsavtalslagen utan mot lagen om den ortodoxa kyrkan i Finland. I den stipuleras att kyrkan har en omfattande autonomi.

Och med den här hänvisningen har man vunnit över Repo i rätten en gång till. Högsta förvaltningsdomstolen gav den ortodoxa kyrkan rätt när man fråtog Repo hans prästrättigheter när han valdes in i EU-parlamentet. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att den ortodoxa kyrkans kanoniska lag fortfarande gäller i allmänna domstolar.

HÄR KAN man dra en parallell till den pågående diskussionen om vigsel av samkönade par, som pågår inom den evangelisk-lutherska kyrkan. En del har i debatten ansett att kyrkan inte kan säga sig stå över den "vårdsliga" lagen, som numera tillåter vigsel av samkönade. Till den skaran sällar sig Johan Bärlund som är professor i nordisk rätt vid Helsingfors universitet. I en intervju i HBL 25.2.2017 menar han att staten har delegerat vigslarna till kyrkan och enligt honom skulle ett straff som kyrkan utmålar åt en präst som vigte ett samkönt par upphävas i en civil domstol.

På den här punkten kommer vi så småningom att få ett prejudikat då prästen Árpád Kovács lämnat in besvär till Norra Finlands förvaltningsdomstol gällande den skriftliga varning han fått av domkapitlet i Uleåborg för att han vigte ett samkönt par i augusti. Man kan förmoda att ärendet går vidare till högsta förvaltningsdomstolen. Skulle Kovács få rätt där ställs den evangelisk-lutherska kyrkan inför ett intressant dilemma då man officiellt (i nuläget på rekommendation av biskopsmötet) inte godkänner vigsel av samkönade par, men samtidigt skulle sakna juridiskt hållbara verktyg för reprimander.

"En del har i debatten ansett att kyrkan inte kan säga sig stå över den "vårdsliga" lagen."

Nicklas Storbjörk är redaktionschef på Kyrkpressen.

PROFILEN: LOTTA SMEDS

"När jag inte vet vad jag ska göra slår jag upp Bibeln och läser något."

Hjälpen ger mening

Morgonen han inte vaknade ställdes allt på sin spets. Då mannen dog tvingades Lotta Smeds omprioritera sin vardag och välja bort det oväsentliga. Men insamlingen av kläder som går via hennes garage till hjälpbehövande i Lettland valde hon inte bort.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det var några veckor före midsommar 2015. På dagen jobbade **Lasse Smeds** på gården i Esse med att ta in hö. Under natten fick han en hjärtinfarkt.

– Jag helt oförberedd på det, men å andra sidan hade jag i bakhuvudet att det kunde ske. Både hans pappa och hans bror hade dött på samma sätt, säger **Lotta Smeds**.

Han kvicknade till så mycket att han levde några veckor. På sjukhuset konstaterade man att hjärnan hade tagit skada av syrebristen.

– Tillsammans med sönerna bestämde vi genast att de inte får lägga igång några apparater som de senare säger att de inte kan stänga av, säger hon.

Det svåra valet underlättades av en dokumentär de sett några veckor tidigare. En kvinna kom hem i respirator från en misslyckad skönhetsoperation i Polen. Hon gick inte att få kontakt med.

– Då sa Lasse att det där är inget liv, så vill jag inte ha det. När läkarna konstaterade att det inte finns något de kan göra behövde vi inte fundera.

Han låg två veckor på bäddavdelningen i Jakobstad. Medan han låg där märkte Lotta Smeds att han hörde när hon sjöng för honom.

– Det verkade som om han var oroligare när jag inte var där. Jag måste ju hem ibland och sköta djuren. Men han lugnade sig när jag sjöng för honom. Han visste att jag var där.

Hon berättade hur det gick på jordbruket och hur djuren mädde. Samma dag han fick höra att höbärgningen varklar dog han.

– Det tog länge innan mitt huvud hängde med det som hänt. Med hjälp av släkt och grannar fick vi jordbruket att gå runt.

Föder upp oxar på gården

Tidigare hade en av sönerna bestämt sig för att ta över gården. De hade påbörjat generationsväxlingen, men den hade inte hunnit bli färdig.

– Vi var dessutom mitt i ett nyskifte som jag skulle sätta mig in i. Lasse hade planerat både täckdikning och nyodling. Vi måste ta ställning till om vi skulle gå vidare enligt hans planer eller inte. Men vi genomförde planerna. Till och med nyodlingen har lyckats bra.

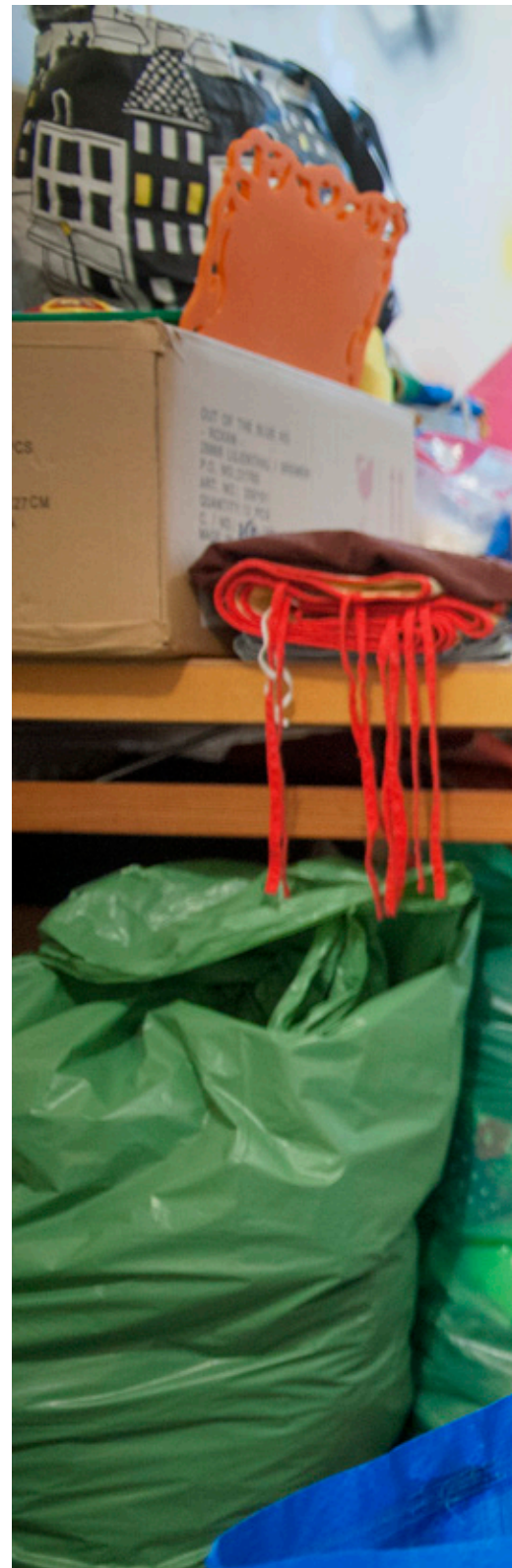
I dag har de 85 oxar i ladugården. Dem föder de upp från kalvar.

– Det går riktigt bra just nu.

Sonen behöver fortfarande hennes stöd och hjälp. Dessutom hjälper grannarna varandra.

Jordbruket är för litet att sysselsätta två personer, men för stort för en person. Därför har Lotta Smeds hela tiden jobbat som familjedagvårdare medan Lasse hade ansvaret för jordbruket.

– Jag började med dagbarn redan som sextonåring. Jag hållit på i trettioett år med undantag för några år då de egna

barnen var små. Min mamma var dagvårdare före mig.

Hon har vuxit upp i ett troende hem med en barnatro som fortfarande bär.

– Jag tror det finns en Gud som tar hand om allt, och tron löper som en röd tråd genom mitt liv. Jag är inte en särskilt aktiv kyrkobesökare, för jag tror att Gud finns med i min vardag.

Samlar kläder för Lettland

Det är inte bara i yrkesvalet Lotta Smeds går i sin mammas fotspår. Mamman var engagerad i klädsinsamling till förmån för Karelen. När man inte längre kunde sända kläder till Karelen fortsatte Lotta Smeds samla in kläder för Hoppets stjärna genom en ny förening, Emanuelhjälpen.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör

May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors

Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten

Norrmalmsgatan 21 A,
68600 Jakobstad

tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson

tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
(tjänstledig)

Johan Sandberg

(Österbotten)

tfn 040 831 3599

Nicklas Storbjörk

tfn 040 831 6545

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Emelie Wikblad

tfn 040 831 6836

Webbredaktör:

webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab

Bank: Danske Bank

IBAN: FI34 80001301 158540

BIC: DABAFIHH

Paradbild: Johan Sandberg

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**.

Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:

Erika Rönngård

tfn 040 831 6614,

annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:

Färg 2,05 €/spmm

Svart-vit 1,65 €/spmm

+ Moms 24%

Radannonser:

4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:

1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.

För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,

tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,

tfn (06) 347 0608,

eller 0500 924 528,

fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:

Finland & Norden 65 €

Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

Den materiella hjälpen går till Balvi i Lettland.

– Att hjälpa är en frukt av min tro. Jag tycker om att hjälpa och det ger mig mening i livet. I synnerhet när jag får bilder av tacksamma mottagare.

I sitt hem har Smeds ställt ett källarum och en centralgarderob plus halva garaget till förfogande för insamlingen.

– Byborna vet att de får komma med kläder när som helst. Det är bara att öppna garagedörren och sätta in kläd-påsarna. De ringer inte ens på förhand.

Lasse var också engagerad i insamlingen.

– När han dog övervägde jag att sluta. Men byborna ville ha en fortsättning. De tar ansvar för det som jag inte hinner med. Jag har inte längre tid att

I SIN källare förvarar Lotta Smeds kläder, leksaker och andra förnödenheter som ska sändas till Lettland.

sortera kläderna. Det gör två kvinnor från byn. Min mamma som fyllt 80 är fortfarande med i en grupp som stickar och syr.

Att lägga ner insamlingsverksamheten överväger hon inte längre.

– Jag är mest fundersam över om vi kan ha föreningen kvar då tanterna börjar bli gamla.

Ber Gud ge innehållet

Hon är spindeln i nätet och vet vad som behövs. Genom hennes garage går olika paket till morsdag, skolstarten och jul, samt mammalådor. Det stora nätverket ger innehållet.

– När jag inte vet vad jag ska göra slår jag upp Bibeln och läser något. När vi skulle göra paket den första julen efter

att Emanuelhjälpen bildats 2011 oroade jag mig för vad vi ska sätta i paketet. Men då läste jag bibelordet ”jag ska ge dig så mycket vin och olja som du behöver”. Den julen gjorde vi tio paket för större barn. Då jag inte var nöjd med innehållet hittade jag en låda med tio nya nallebjörnar i garaget. Nu säger jag till Gud att han ska se till att det han vill vi ska ge ska komma in.

Den 17 mars inleds morsdagsinsamlingen med en kaffedag. I morsdagspaketet vill man ha hygienartiklar, torrskaffning, leksaker, skolmaterial, scarfar och smycken. På höstarna samlar man in skolväskor, hygienartiklar och kramdjur.

Hoppets stjärna hämtar paketet och lastar om dem i långträdare i Närpes.

Socialdirektören i Balvi delar ut paketet till dem som behöver. Dessutom finns paket som har en adressat.

Paketet går fram. Det har hon själv konstaterat.

LOTTA SMEDS

DAGMAMMA OCH BONDE I ESSE.

HAR TVÅ VUXNA SÖNER.

ORDFÖRANDE FÖR EMANUELHJÄLPEN. FÖRENINGEN SAMLAR IN KLÄDER OCH FÖRNÖDENHETER TILL LETTLAND FÖR HOPPETS STJÄRNA.

Diskussion om banderoll i Purmo

KAMPANJ. I förra veckans nummer av KP ingick en artikel om evangelisationskampanjen ”Kraft till förändring” som pågår i svenska Österbotten just nu. Bakom kampanjen står frikyrkor samt några evangelisk-lutherska församlingar. Purmo församling deltar i kampanjen, och där har den inte gått invånarna och församlingsmedlemmarna obemärkt förbi. I en

grupp för Purmobor på Facebook har ett par diskussionstrådar om kampanjen genererat närmare 100 kommentarer.

Diskussionen handlar i första hand om det faktum att församlingen valt att spika upp en banderoll om kampanjen på klockstapeln som ligger precis bredvid vägen.

I diskussionen konstaterar någon att den hajade till

när hen körde förbi klockstapeln och såg banderollen, men konstaterar vidare att den ger bra synlighet samt att det är bra att församlingen är med i kampanjen.

Alla är dock inte lika entusiastiska och ifrågasätter lämpligheten i att spika upp en banderoll på en kultur-

BANDEROLLEN PÅ Klockstapeln i Purmo.

historiskt viktig byggnad. En annan tycker igen att platsen är mycket väl vald eftersom kampanjens syfte är att kalla människor till Gud, vilket klockstapelns funktion historiskt sett alltid varit. I Lappfjärd har församlingen satt upp en motsvarande banderoll på klockstapeln, och där har tidningen Syd-Österbottens kontaktats av undrande läsare.

BORGÅ STIFTS tre senaste biskopar: Erik Vikström, Gustav Björkstrand och Björn Vikström.

Mittenman, kyrkans man – ell

BISKOPSVÄL. Biskop Björn Vikström har meddelat att han lägger ner biskopsstaven senast hösten 2019. Men vem ska efterträda honom? En trevande diskussion om nästa Borgåbiskop har redan kommit igång.

TEXT: SOFIA TORVALDS

– Du är för tidigt ute!

Det säger flera när de blir uppringda och får frågan vem de vill att ska ställa upp i nästa biskopsväl.

När biskop **Björn Vikström** tillträdde meddelade han att han inte tänker stanna fram till pensioneringen. Under valkampanjen inför ärkebiskopsvalet preciserade han sig: senast hösten 2019 lägger han ner biskopsstaven. Om han slutar tidigt på hösten innebär det att det kan bli biskopsväl våren 2019, det vill säga om ett drygt år.

Ingen av dem vi talat med vill offentligt ställa sig bakom någon kandidat. Flera uttrycker sin förhoppning om att Björn Vikström ska tänka om och stanna lite längre.

Många konstaterar att det inte är lätt att vaska fram namn den här gången. Som sannolika kandidater lyfts **Sixten Ekstrand** och **Bo-Göran Åstrand** fram – bägge två ställde upp i förra valet, är välmeriterade och i ”rätt” ålder. Av dem uppfattas Åstrand som den mer ”libe-

rala” kandidaten och Ekstrand som en mittenkandidat av samma typ som **Tapio Luoma** i ärkebiskopsvalet.

Nya lösningar

Stig Kankkonen, Kyrkpressens förra chefredaktör och tidigare kyrkomötesombud, hoppas att valet av Tapio Luoma till ärkebiskop ska kunna leda till en öppnare dialog mellan så kallade liberaler och så kallade konservativa också i Borgå stift.

– Det stora problemet är inte att det finns olika åsikter utan att än den ena och än den andra gruppen misstror dem som inte är av samma åsikt. Därför behövs en biskop som vill söka nya lösningar, någon som är progressiv i ordets verkliga betydelse.

Samtidigt säger han att en sådan person kommer att bli angripen både från höger och vänster eftersom det finns en djup och polariserad misstro mellan olika grupper.

– Jag hoppas på någon som trots olika uppfattningar vill arbeta för och slå vakt om enigheten i kyrkan. Då behövs någon som vill söka nya vägar.

Goda kandidater – om några år

Flera som Kp talat med återkommer till samma tanke: att namnet gärna skulle få vara oväntat och att det inte är helt lätt att hitta någon. En del hoppas att Björn Vikström ska sitta lite länge på biskopsstolen, så att goda, yngre kandidater ska hinna samla på sig lite mer erfarenhet.

BISKOPEN I Borgå stift behöver inte söka bostad – den som blir vald ska bo i biskopsgården. FOTO: KP-ARKIV

Ett namn som flera nämner är **Yvonne Terlinden**. Hon har en tydlig teologisk profil – hon har doktorerat – och har en bakgrund inom familjerådgivningen, vilket upplevs som fräscht.

Kyrkoherdarna **Stina Lindgård** och **Ann-Mari Audas-Willman** lyfts fram som kvinnor som kunde tänkas ställa upp.

Mia Andersén-Löf, kaplan i Jakobstad, tror flera kunde vara en god kvinnlig kandidat om några år. En annan kvinna som nämns är **Mia Bäck**, kyrkoherde i Åbo svenska församling.

En stark och tydligt konservativ kandidat av samma typ som **Henrik Perret** varit i de tre senaste biskopsvälen verkar inte finnas – åtminstone inte en självklar sådan.

Viktigt församlingsval

Heidi Juslin-Sandin, ordförande för

stiftsfullmäktige i Borgå stift, hoppas också på nya vindar i stiftet.

– Jag tycker att det finns flera kompetenta kvinnor i vårt stift som mer än väl kunde växa i jobbet och bli bra biskopar.

Hon påminner om att det blir församlingsval i höst, och att de som väljs också har rösträtt i biskopsvalet.

– Som det är nu är de mer konservativa rejält överrepresenterade i våra beslutande organ. Det har stor betydelse vilka lekmän som blir invalda.

Patrik Hagman, teolog och kyrkomötesombud, hoppas på en biskopskandidat som är mer teolog än byråkrat.

– Det är viktigt att det är en person som har teologisk kunskap och genuin andlig erfarenhet. En person med vision och känsla för vad som är sant och viktigt. Det är inte nödvändigtvis så att en bra kyrkoherde är en bra biskop!

Marcus Henricson, ordförande för Kyrkans Ungdom, skulle helst slippa epitetet ”liberal” och ”konservativ”. Han betonar i stället kandidaternas personliga egenskaper, så som Paulus beskriver dem i 1 Timoteusbrevet i Bibeln.

– Jag hoppas att den som blir vald är en person med integritet, en moraliskt trovärdig person, en person som väcker förtroende.

Han hoppas på någon som ska leda kyrkan mot att vara en kristen kyrka snarare än en demokratiskt-politiskt styrd organisation.

– Vi behöver biskopar som kan le-

KYRKA JÄMLIKHET

Kandidatjakt till nytt pris

I september i fjol grundade kyrkostyrelsen ett jämlikhetspris som delas ut för första gången nu i maj. Nu söker man kandidater till priset. Både enskilda personer och sammanslutningar kan ge förslag på

vem som kunde få priset.

Förslag på vem som ska få priset ska ges till Kyrkostyrelsen senast 31.3. Kyrkostyrelsens plenum beviljar priset även om det inte kommit förslag utifrån. Priset ges till en person, församling eller annan sammanslutning.

Idén om priset fick sin

början med projektet ”100 jämställdhetsgärningar” som var en del av firandet av Finlands hundra år av självständighet. Dåvarande biskopen i Helsingfors stift **Irja Askola** var medlem i hederskom-

mitten för projektet och lyfte fram möjligheten att kyrkan kunde grunda ett jämlikhetspris.

Kyrkans jämlikhetspris grundades för att främja människors och gruppernas jämlika bemötande.

JERUSALEM AMBASSADER

Guatemala följer USA

Guatemala blir det andra landet efter USA som flyttar sin ambassad i Israel från Tel Aviv till Jerusalem.

Enligt Guatemalas president **Jimmy Morales** kommer flytten att ske två dagar efter USA, skriver nyhetsbyrå Reuters.

Guatemala är ett av 65 länder som stött USA:s beslut att flytta ambassaden. USA:s president **Donald Trump** har hotat avbryta ekonomiskt stöd till länder som stöder en FN-resolution mot ambassadflytten. Den icke bindande resolutionen stöds av 128 länder.

KRISTALLKRONORNA BIDRAR till den festliga stämningen på Helsingfors KFUK. Gästerna vid inflyttningsfesten var imponerade av ansiktslyftningen.

er kvinna?

BISKOPVALET I BORGÅ STIFT ÅR 2006 OCH ÅR 2009

• **År 2006** ställde följande personer upp: Gustav Björkstrand, Martin Fagerudd, Anders Laxell, Helene Liljeström, Henrik Perret, Henric Schmidt och Bo-Göran Åstrand. Gustav Björkstrand och Henrik Perret gick till andra omgången och Björkstrand blev vald.
• **År 2009** ställde följande personer upp: Björn Vikström, Sixten Ekstrand, Bo-Göran Åstrand, Henrik Perret och Juanita Fagerholm-Urch. Björn Vikström och Sixten Ekstrand gick till andra omgången och Vikström blev vald.

da kyrkan tillbaka till att vara kyrka.

Väntar och funderar

De första namnen som nämns i spekulationerna är som sagt de tidigare kandidaterna Sixten Ekstrand och Bo-Göran Åstrand. Men ställer de upp igen?

– Jag har fått frågan av andra och har funderat på saken, men tar i det här skedet inte ställning. Jag väntar på besked av Björn Vikström, säger Ekstrand.

Bo-Göran Åstrand säger att frågan inte känns aktuell i och med att Björn Vikström inte kommit med exakt besked om när han slutar.

– Valet har alltså inte börjat. Men skulle det visa sig att jag får frågan om jag kan tänka mig att ställa upp, då skulle jag, som alla andra präster som kan tänkas få en sådan fråga, noga och allvarligt pröva vad jag ska göra i det läget. Men den processen startar om frågan kommer.

”Det är inte nödvändigtvis så att en bra kyrkoherde är en bra biskop!”
Patrik Hagman

Där kvinnor och åsikter möts

RENOVERING. Rättor under golvet har ställt till det för Helsingfors KFUK – men nu har föreningen nya, fräscha rum i centrala Helsingfors.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

På väggarna glänser ny målfärg, i taket glittrar kristallkronor. **Maria Lindberg**, ny ordförande för Helsingfors KFUK (officiellt Helsingfors Kristliga förening Av Unga Kvinnor r.f.) höjer en skål, och ett femtiotal glada gäster lyfter sina glas. Det är Helsingfors KFUK som firar att den utdragna renoveringen av lokalen på Arkadiagatan i centrala Helsingfors äntligen är slutförd.

KFUK:s tidigare styrel-

seordförande **Christina Elving-Andersén** listar det som blivit gjort.

– Stambyte, grundrenovering, ett större och mer funktionellt kök jämfört med det tidigare.

Utmaningen var att skapa rum som är hemlika även om det inte är frågan om ett hem utan ett utrymme för olika sammankomster. KFUK har ett femtiotal medlemmar och ordnar program som bokdiskussioner, teaterbesök och temakvällar. KFUK vill skapa rum för en kvinnogemenskap som står på kristen grund, men med ett brett perspektiv.

Sfp-politikern **Emina Arnautovic**, som var festtalare vid inflyttningsfesten, var glad över att KFUK är en plats där åsikter och människor får mötas. Hon berättade om sin egen väg från kri-

MARIA LINDBERG är ny ordförande för Helsingfors KFUK.

gets Bosnien till ett Finland där hon skulle integreras genom att läsa Fänrik Ståls sägner. Vad sägnerna skulle vara bra för förstod hon inte då, men senare, när hon arbetade som närstående, var hon glad över att hon kunde deklarera Runeberg tillsammans med sina klienter.

– Och när ni möter någon som ni inte förstår er på, se då till att krocka ordentligt! sa hon.

– Kom ihåg att ni utforskar ett helt hav.

Ett rättproblem

I samband med renoveringen uppdagades också ett problem som KFUK-styrelsen länge misstänkt: det fanns rättor under golvet och i väggarna. Det visade sig att det fanns ett öppet avlopp under golvplankorna. Av renoveringskostnaderna på 150 000 utgjorde det nya golvet och åtgärdandet av rättproblemet en tredjedel.

– Det har varit en svår process, säger KFUK:s styrelses ekonomiansvariga **Petra Berg**. Konflikterna med disponentbyrån, som enligt Helsingfors KFUK för länge sedan borde ha åtgärdat rättproblemet, ska nu avgöras i rätten.

Styrelsen hoppas nu att den nya, fräscha – och garanterat rättfria – lokalen ska utnyttjas också av utomstående som till exempel vill ordna dop eller begravningsmottagning.

När lokalföreningen i tiden skaffade föreningshemmet på Arkadiagatan låg det ”i utkanten av stan”.

– I dag ligger det i centrum, ler Berg.

KRISTEN PÅVERKAN

Dags för fjärde bönefrukosten

Fredagen den 16 mars arrangeras det för fjärde gången nationell bönefrukost i Finland. Bönefrukosten är ett tillfälle för speciellt inbjudna och tillställningen är politiskt och religiöst obunden. I år hålls

den på hotell Crowne Plaza i Helsingfors och sammanlagt har 140 personer meddelat att de ämnar delta i frukosten rapporterar tidningen Seurakuntalainen.

I samband med frukosten ordnas ett diskussionsforum där temat är ”Till vem hör Finland – rådande värderingar och

grunden till dem”.

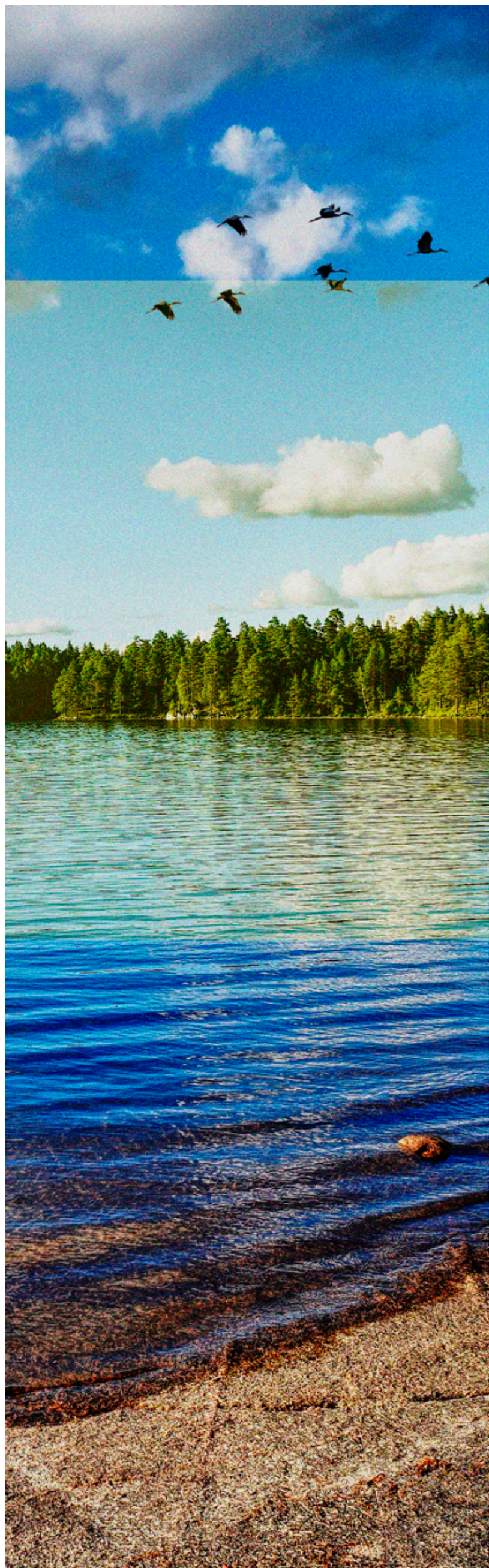
Påverkare från olika sektorer har fått inbjudan till bönefrukosten. Esbo stifts biskop och tillträdande ärkebiskopen **Tapio Luoma** kommer att medverka i frukosten. Den iranska professorn **Daniel Soayeste** kommer att framföra den internationella hälsningen.

TAPIO LUOMA

Den nationella bönefrukosten har långa anor i USA där den ordnades för första gången år 1953. Av tradition ordnas bönefrukosten den första torsdagen i februari i Washington. Den sittande presidenten, som skickar ut inbjudningarna, brukar också hålla tal vid frukosten. Från Finland har

bland andra **Sari Essayah** (kd), **Eija-Riitta Korhola** (samt), **Timo Soini** (Blå framtid) och **Peter Östman** (kd) medverkat vid den amerikanska bönefrukosten. Numera arrangeras bönefrukostar i över 140 parlament världen över och i stort sett i alla länder i Europa.

KLIMATÅNGEST. Hur kan jag handskas med att jag inte klarar av att göra det goda som jag vill och vet att jag borde? Var går gränsen mellan att sträva efter hållbarhet och att tyngas ner av oron över att jag ensam aldrig kan göra tillräckligt? Under ekofastan talar kyrkan om klimatångest och hoppet som drivkraft.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

Mellan hopp

SÅ HÄR kunde det se ut: Det är en iskall, solig vinterdag och jag stiger in i bilen och kör tre kilometer till det stora köpcentret. Jag går i butikerna, köper några tröjor och ett par billiga jeans – det är okej om de inte håller så länge, de var ju på rea! På vägen ut följer kanske en pappersmugg med kaffe och en plastinpackad bakelse med.

Någonstans där när bilen står på tomgång för att smälta isen på vindrutan eller ännu en plastförpackningen åker ner i en överfull skräpkorg känner jag en obekvämlig känsla, ett styg av skuld.

”Det bor en miljöflodhäst i våra vardagsrum”, skriver **Panu Pihkala** på en av de första sidorna i boken *Päin helvettiin? Ympäristöahdistus ja toivo* (ungefär: Rakt åt helvete? Klimatångest och hopp). Lite senare följer en annan träffande bild: Människligheten har ett beroende; överexploateringen av naturresurser är ett missbruk som ständigt kräver mera.

När jag ser efter ser jag flodhästen klampa omkring. ”Klimatförändringsdieten’ får isbjörnarna att svälta”, lyder en rubrik, ”Skidvallor kan skada miljön” en annan. ”Är du klimatonörd? Utmana din kompis och se vem som är mer grön”, säger bilden som skymtar förbi när jag bläddrar på telefonen under lunchpausen.

Samtidigt sköljer också resten av nyhetsflödets tragedier över mig i vågor – krig i Sydsudan och i Jemen, människohandel, förföljelsen av kristna i världen ökar. Flodhästen drunknar. Mättet är redan fyllt.

Det är inte bara en språklig bild, forskare och psykologer som **Elke Weber** vid Columbia University har kunnat visa att den behållare för bekymmer och oro vi människor bär med oss har begränsad kapacitet. När den är full med världens väpnade konflikter, försäkringar som ska avbetalas och finländarnas chanser i vinter-OS, ryms miljön och klimatet inte med.

KLIMATÅNGEST ÄR ett nytt ord för mig. Men det är något som psykologer och miljöforskare som Pihkala funderat på. Även om miljöflodhästen tycks ha drunknat eller smälter in i tapeten är det många som känner oro för vart världen är på väg. ”Enkät visar att 59 procent av finländarna anser att klimatförändringen är ett väldigt allvarligt problem”, skriver Svenska Yle. Oron och skuld känslorna kan vara befogade, men samtidigt betungande och rentav förlamande. Därav ångesten.

Här hittar jag de första trådarna mellan kyrkan och klimatet. De finns i språket, i orden som uppstått. När synd blir klimatsynd blir klimatkompensation nutidens avlatsbrev. Pihkala hittar även kopplingar till religionen i populärkulturens fascination av apokalyptiska berättelser. På vita duken är det både naturkatastrofer och zombier som för med sig jordens och människlighetens undergång.

Kyrkan talar också om klimatångest. Årets Ekofastakampanj – evangelisk-lutherska kyrkans fastekampanj som i år för sjunde gången vill lyfta fram omsorg om miljön, ekologi och hållbar livsstil – syftar till att ”slå hål i klimatångesten och tända en hoppets låga för framtida generationer”. Jag lyssnar på när Ekofastapodden samtalar med biskop **Björn Vikström** och journalisten och teologen **Liisa Mendelin** om klimatångest, kyrkan och hoppet.

”Tanken på att någonting håller på att hända, som ingen av oss riktigt har kontroll över, det väcker oro. I synnerhet när man tänker på barn och eventuella efterkommande efter dem – hur kommer världen att se ut när de

växer upp? Vilken värld lämnar vi efter oss?” säger biskop Björn Vikström.

Jag försöker föreställa mig den djupaste oro som människor känner för klimatet och miljön. Var bottnar sorgen och rädslan? Pihkala skriver om hur allvarliga katastrofer, miljökriser och kärnvapenhot, hotar de saker som symboliserar människans odödlighet, att livet fortsätter efter hennes egen död: naturen, hennes arbete och barnen.

”Som vuxen och beslutsfattare är det klart att jag känner det ansvar och de förväntningar som jag tror att många, kanske i synnerhet barn och unga, riktar mot oss”, säger Vikström. ”Varför gör vi inget? Varför gör vi inte tillräckligt? Varför ändrar vi inte vårt sätt att leva och varför fattar vi inte de obekväma beslut som skulle krävas?”

MINA EFTERFORSKNINGAR lär mig att det går att lista många faktorer som kan förklara varför vi inte handlar så som vi på något plan vet att vi borde göra. Från sociala normer och förutfattade meningar som formar vår uppfattning om problemen, till perspektiv som gör att det nära och konkreta är så mycket lättare att greppa och handskas med än stora, globala förändringar. Genom psykologiska försvarsmekanismer kan vi undantrycka obehagliga tankar, hitta syndböcker eller rationalisera våra handlingar. (”Jag gör ju bara som alla andra. Vad spelar mina matvanor för roll när fabriker i Kina spyr ut utsläpp?”)

Vissa av punkterna väcker mer självinsikt än jag kanske skulle ha önskat. Jag tänker på när jag gick för att lyssna på föredrag om plastens miljöpåverkan och hur vi kunde återvinna våra plastförpackningar. Jag kom hem ivrig och tänkte på hur lite blandavfall vi skulle producera om vi sorterade all plast. Men karttjänsten visade att närmaste återvinningskärl fanns sex-sju busshållplatser

”När synd blir klimatsynd blir klimatkompensation nutidens avlatsbrev.”

och förtvivlan

bort. Den lilla åtgärden kändes plötsligt för stor och jag glömdes snabbt hela saken.

Det är svårt att förändra sin livsstil och ge upp privilegier. När jag läser om människor som lever enligt zero waste och kan samla allt skräp de producerar i en liten glasburk känner jag lika delar fascination och skuld. Det går att göra något, men det kräver åtminstone ett, kanske långt flera, steg ut ur bekvämlighetszonen.

NÄR HOPPLÖSHETEN hotar infinna sig läser jag vidare i den andra delen av Pihkals bok, den som heter Hopp. Budskapet är i all enkelhet: När ångesten lamslår oss behöver vi finna hopp för att orka handla.

”Hoppet hoppas”, skriver Pihkala, ”men önsketänker inte”. Och det finns att hitta på många ställen: i människor som vågar se en bättre värld och grupper som enträget arbetar för hållbarhet, i människans uppfinningsrikedom och i redan gjorda framsteg. Hopp står också att finna i livsåskådning, i konsten och leken, i delaktighet och gemenskap – och i de vanliga människor som orkar försöka.

Jag stannar till vid en tanke som kunde beskriva så gott som varje romantiskt drama och tonårsroman: För att kunna uppleva kärlek måste vi också våga utsätta oss för eventuellt lidande. Om vi vågar älska världen betyder det större risk för lidande, men också större lycka.

Nära mitt barndomshem – bortom ett stenröse, en bit gräsbeväxt kalhygge och ett till stenröse – fanns en smal öppning i skogen, kanske ett gammalt traktorspår. Skyddad från insyn av täta granar, inringad av stolta gråstammade aspar blev den en katedral.

Naturen har en bevisat positiv inverkan på vårt välmående. Den friskar upp och ger tröst. Pihkala menar att band till naturen, genom näromgivningen, egna favoritplatser eller andliga upplevelser, stärker hoppet.

Slutligen är vi alltid mitt i naturen: Utanför arbetsrummets fönster, bakom hamnens kranar, lagerbyggnader och skorstenar finns en kall vintersol – och havet; på ett litet skogsområde i utkanten av staden, några hundra meter från en stormarket, växer varje år ett oöver-skådligt hav av vitsippor; och när jag parkerar bilen i mitt bostadsområde hälsar jag på haren som sitter framför huset och tittar på mig.

IEKOFASTAPODDEN talar Vikström och Mendelin om skapelseberättelsen och uppmaningen till människan att bruka och värda jorden. Det är den grundläggande motiveringen för kristna att verka för miljön och klimatet.

”Jag tror att himmelriket kan uppstå i glimtar här och nu och vi människor är en förutsättning för det”, säger Liisa Mendelin. De konkreta handlingarna och valen har ingen kristen etikett; kyrkan har inga speciella tips och trix för ett grönare liv. Liksom alla andra kan kristna sopsortera, köpa kläder på loppis och äta mindre kött. ”Måttlighet och att inte slösa på resurser kan genomsyra allt man gör som kristen.”

Har kyrkan då verkligen något med klimatfrågan att göra? Borde den inte hålla sig till andliga frågor och borta från det världsliga och materiella?

”Det finns en förväntan att kyrkan ska vara ett samvete i samhället och den förväntan ska vi absolut ställa upp på”, säger Björn Vikström i podden.

”Som kristen mitt i klimatångesten får man faktiskt räkna med Gud. Man behöver inte ha ansvar för hela processen själv.”

Liisa Mendelin

”Samtidigt finns kritiken man får i synnerhet av dem som kanske står för andra värderingar. Frågan om människans påverkan på klimatet är en som debatteras häftigt, delar människor för och emot. När man sticker ut huvudet får man också kritik och därför tycker jag att när man gör det ska man ha fakta på klart och en trovärdig organisation och ett trovärdigt eget liv. Det är ju svårt, för egen del kommer jag varje dag till korta när det gäller hur jag egentligen skulle vilja leva.”

”KOMMA TILL KORTA.” Var det inte där jag började? Med att göra fel, för lite. Skuld känslorna. Klimatsynden.

Det jag så småningom kommer fram till är att även om kyrkan inte på de konkreta handlingarnas plan kan göra mer än någon annan, har den något annat: en tradition av syndabekännelse, att få bära fram den olust och skuld vi känner. Klimatsynden är synd, inte bara som en språklig bild. Den är självskhet och lättja och girighet. Synderna får vi bekänna – och i utbyte: förlåtelse och nåd som recept mot klimatångesten.

I epilogen visar Pihkala hur Bibeln och kristendomens grundberättelser knyter samman tragedi och hopp. Jag läser vad Paulus skriver om hoppet – ”ett hopp som man ser uppfyllt är inte något hopp, vem hoppas på det han redan ser? Men om vi hoppas på det vi inte ser, då väntar vi uthålligt.” (Rom. 8:24–25) – och lyssnar på Liisa Mendelin som säger: ”Som kristen mitt i klimatångesten får man faktiskt räkna med Gud. Man behöver inte ha ansvar för hela processen själv. Om jag påbörjar en liten förändring i mitt liv får jag lita på att Gud tar det jag gör och gör det till någonting bra.”

Så jag bestämmer mig; för att inte gömma flodhästen bakom soffan, för att göra det lilla jag just nu klarar, för att hoppas att jag i morgon klarar lite mer. Jag bestämmer mig för att hoppas.

Dödahavsrollarna berättar

ÖVERSÄTTNING. Qumran-texterna, eller Dödahavsrollarna, finns nu översatta till svenska. De här 2 000 år gamla texterna lär oss mer om Jesus bakgrund, skriver Magnus Riska, som doktorerat om ämnet.

TEXT OCH FOTO: **MAGNUS RISKA**

BOK

Dödahavsrollarna – i svensk översättning.

Redaktör: Mikael Wininge

Förlag: Bibelakademiförlaget, Svenska Bibelsällskapet 2017.

Varför kan det vara viktigt att veta mer om Dödahavsrollarna eller Qumran-texterna, som de också kallas? För det första ger de oss intressant tilläggsinformation om perioden mellan Gamla och Nya testamentet. När det gäller datering är det viktigt att skilja mellan å ena sidan den tid då originalet författats – det vill säga kompositionsdateringen – och å andra sidan handskriftens – det vill säga manuskriptets datum. Båda dateringarna är av intresse när man vill veta mer om texten. Vanligtvis kan det i det här sammanhanget vara en skillnad på cirka 100 år. Man kan inte automatiskt utgå från att den handskrift man stöter på är ett original. Det är mycket troligare att det handlar om en kopia.

Dessutom får vi genom skriftrullarna veta mer om den andliga atmosfären i landet Israel "Eretz Israel" under en period före Jesu födelse. I många fall är det den här benämningen som används för området då man hänvisar till biblisk tid.

Vi lär oss mer om Jesu bakgrund

Dödahavsrollarna visar också att den andliga jordmån där texterna uppstod är bekant ur biblisk synvinkel. Det är ju mycket vanligt att Nya testamentet (NT) citerar Gamla testamentet (GT). De flesta GT-citaten i NT är hämtade ur 5 Moseboken, Psaltaren och Jesaja. Också Qumran-texterna citerar GT. När man granskar de här citaten när-

"Vi kan gott tänka oss att Guds Ande bevarat texterna så väl att till och med forskarna fick lov att skrapa sig i huvudet av förvåning."

Magnus Riska

mare är det intressant att notera att de flesta där också är hämtade ur de tre nämnda böckerna! Den här jämförelsen visar alltså att det fanns en liknande andlig längtan kring Döda havet som på andra ställen i regionen. Därför kan vi konstatera att vi genom skriftrullarna kan lära oss mer om Jesu bakgrund.

Qumran-texterna har också påvisat att GT:s grundtext är förvånansvärt tillförlitlig. Innan fyndet gjordes år 1947 var de äldsta gammaltestamentliga manuskripten från 900-talet e.Kr. En del av texterna som hittades var bibeltexter. Det betydde att forskarna mitt i allt hade 1 000 år äldre bibliska manuskript i sin hand än de haft tidigare. Det är inte svårt att föreställa sig att man i det skedet brann av iver att jämföra de äldre texterna med de yngre.

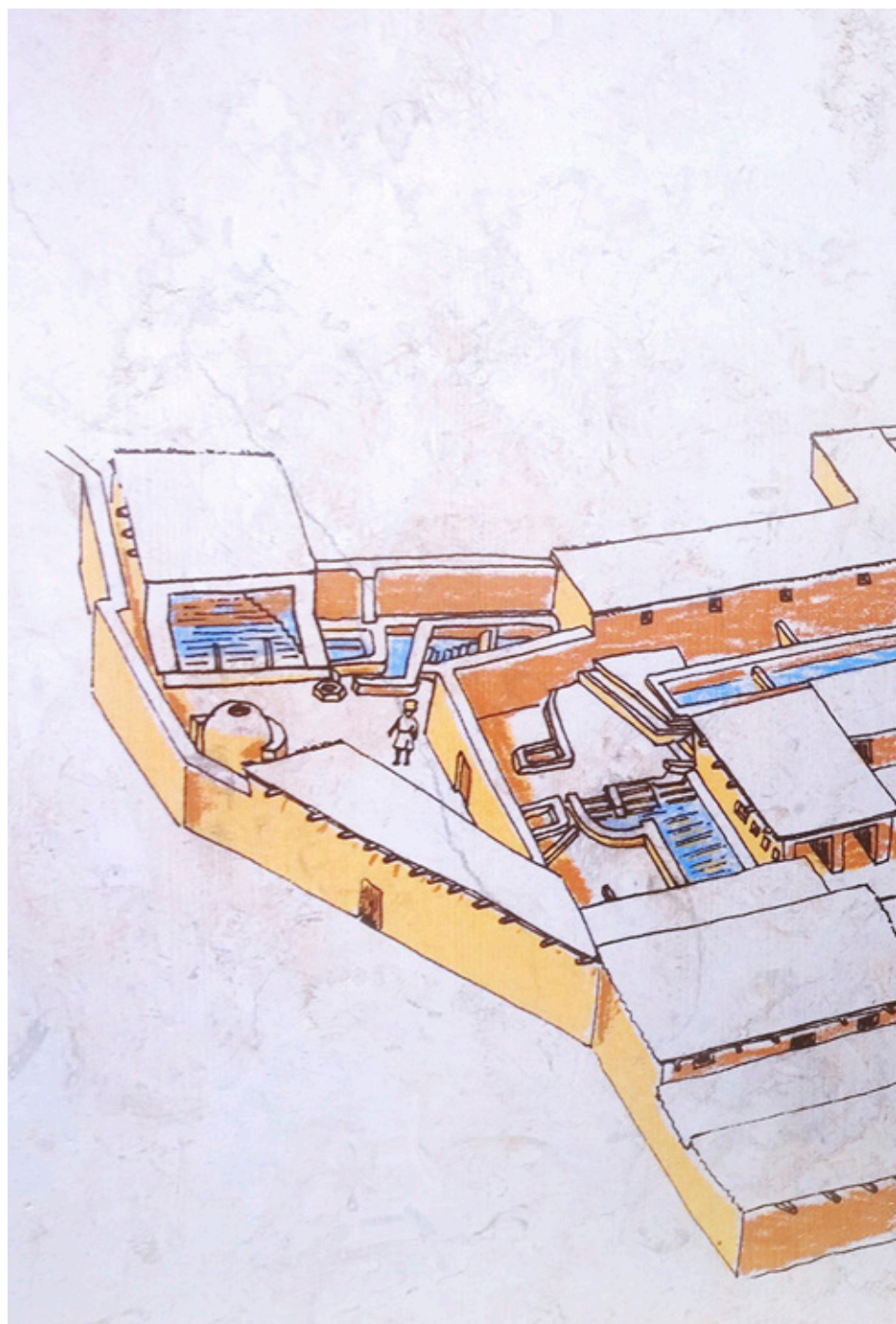
Det visade sig att skillnaderna var mycket färre än man hade väntat sig. Tidigare hade en del forskare menat att skrivarna högst antagligen gjort en del kopieringsmisstag under århundradenas lopp. Det är lätt att ha förståelse för en sådan synpunkt. Nu visade det sig att det här inte stämde. Det fanns många små skillnader, men de gällde huvudsakligen stavningen.

Hur kommer det sig att skillnaderna var så små? En orsak kan vara att templet förstördes år 70 e.Kr. När templet var borta upphörde offerinstitutionen. I stället betonades bibelstudiet. Det här betydde också att man satte allt större vikt vid kopieringen av texterna: det var ju så att säga det enda man hade kvar från äldre tider.

Men man kan också ge det här fenomenet en andlig förklaring, som inte är mindre verklig för det: vi kan gott tänka oss att Guds Ande bevarat texterna så väl att till och med forskarna fick lov att skrapa sig i huvudet av förvåning.

Hurdana texter har man då hittat vid Döda havet? Litet förenklat kan vi dela in dem i tre grupper: 1. Bibeltexter – det finns material från alla GT-texter utom från Esters bok. Man har spekulerat om det kan bero på att Esters bok är den enda där Guds namn inte nämns explicit. Den här förklaringen är inte alltför övertygande eftersom Gud implicit är mycket närvarande i den boken. 2. Judiska texter som inte hör till Bibeln. Som exempel har vi apokryfen Tobit, Tempelrullen eller Henoks bok. 3. Qumraniternas egna texter: Gemenskapsregeln (IQS) och Damaskuskriften (CD).

EN KONSTNÄRS uppfattning om hur det såg ut hos qumraniterna.

Qumraniter eller esséer?

Inom modern forskning anser man inte att qumraniterna och esséerna var identiska. Själv menar jag att man är lite väl försiktig i den här frågan. Historikern Josefus har en intressant kommentar om det här: han har uppgivit att esséerna bodde i alla landets städer. Om det här skulle stämma ens till hälften så tyder påståendet ändå på att det skulle ha funnits hundratals, om inte tusentals, av dem. En trolig tolkning lyder så här: det fanns antagligen esséer lite här och var, medan den lilla gruppen som drog sig tillbaka och bosatte sig vid Döda havet var en ytterlighetsfalang bland esséerna – en slags sektarisk gruppering.

Den nya översättningen

Texterna kan delas in på olika sätt. Den svenska översättningsgruppen har delat upp dem i sju delar med genre som indelningskriterium:

1. Regeltexter och Halakhah (tolkningar av bibliska lagar)
2. Liturgiska texter och kalender
3. Poetiska texter
4. Bibelparafraser
5. Bibelutläggningar
6. Vishetstexter
7. Antika källor om esséerna

Ett manuskript kan definieras på olika sätt. Vanligtvis betecknas det med hjälp av siffror och bokstäver. Eftersom man har hittat texter i elva grot-

Korsfästelsens betydelse

BOK

Dagen då revolutionen började. Jesus korsfästelse är mer omvälvande än vi någonsin förstätt.

Författare: Tom Wright.
Förlag: Libris

Det är en hednisk tanke att Guds vrede över synden kräver att Jesus mås-

te dö. I stället erbjuder Bibeln ett kallelseförbund där vår främsta kallelse är att vara Guds avbild. Vårt mål som människor är heller inte att komma till himlen när vi dör. Målet är en förnyad kallelse i Guds förnyade skapelse.

Det är några av de tankar som bibelforskaren och tidigare biskopen i den anglikanska kyrkan **Tom Wright** argumenterar för i sin bok. Även om han stöder sin argumentering på Bibeln är

den inte riktigt lättsmält utgående från den kristna traditionen.

Wright reviderar eskatologin, alltså läran om den yttersta tiden och döden, och därmed också försöningen. Döden på korset handlar inte enbart om att frikänna oss från våra synder. Det var vid korset som revolutionen började.

Nya testamentet handlar om hur Guds rike kommer på jorden så som i himlen, inte om huruvida männis-

korna ska komma till himlen eller helvetet, skriver Wright vidare.

Ny tankar? Ja, även om jag hört en del liknande tidigare. Omskakande? Javisst. Intressanta? Också det.

Jag skulle ändå vara försiktig med att dra långtgående slutsatser från Uppenbarelseboken eller stöda mig på Mackaberböckerna.

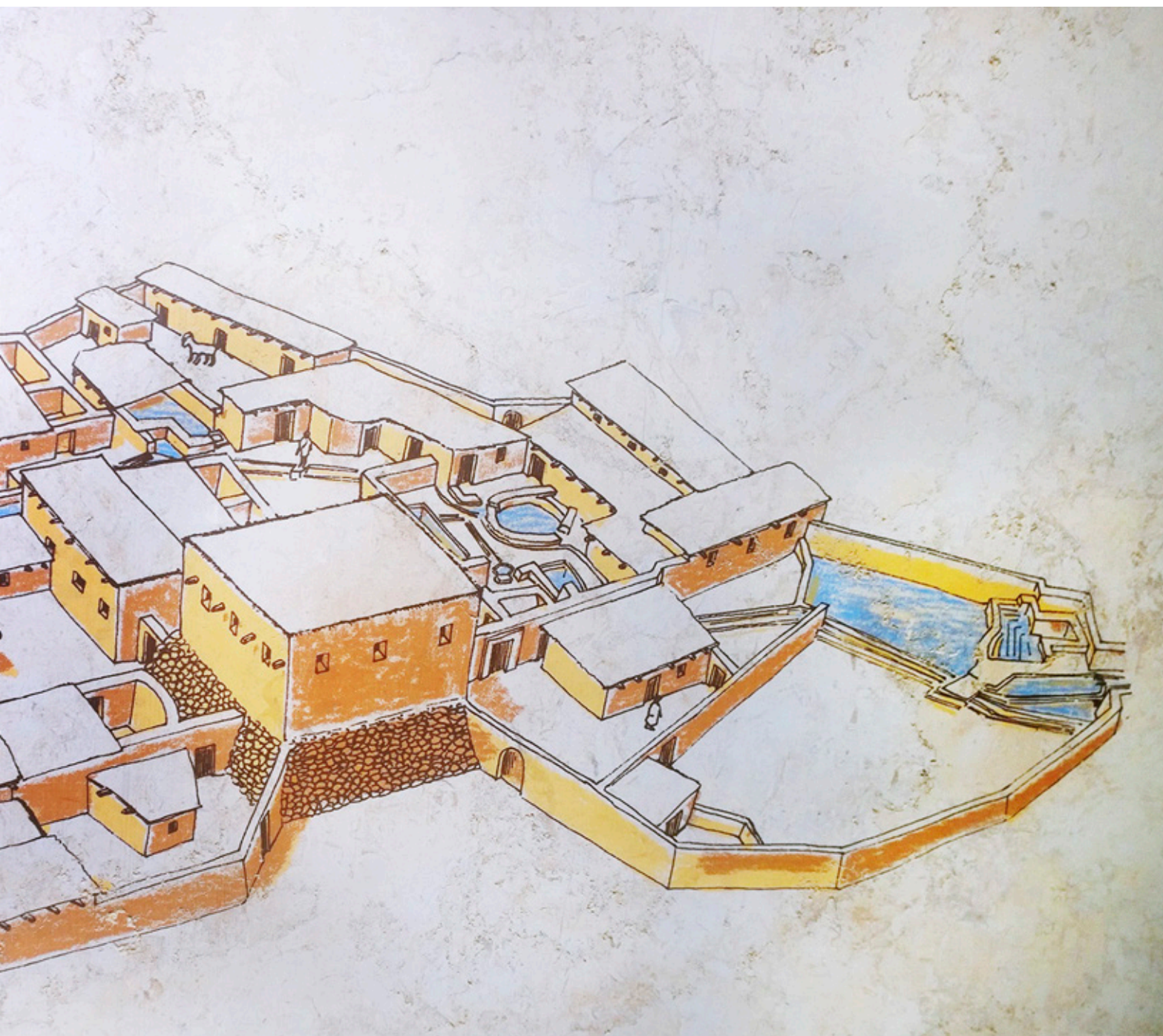
Men även om Wright skulle ha rätt i sin eskatologiska tolkning förblir det

oklart för mig vad det har för praktisk relevans för mig i min vardag som kristen. Hur livet efter döden kommer att gestalta sig kan vi bara spekulera om tills den dagen kommer.

Jag läser helst böcker som avkoppling. Det här är ingen avkopplande bok. Den är allför teologisk för min smak. Men sannolikt har de som intresserar sig för eskatologi en stor behållning av boken.

JOHAN SANDBERG

om Jesus tid

DÖDAHAVSRULLARNA

Dödahavsrollarna är en samling handskrifter som hittats i Qumran på Västbanken. De är skrivna mestadels på hebreiska och till vissa delar på arameiska. Texterna är bibeltexter och andra judiskt religiösa texter.

De första fynden gjordes 1947. Den lite sägenomspunna versionen är att det var en herdepojke som kastade sten i en grotta och hörde hur det krasade. I grottan fann man krukor med skrifter som kunde dateras kring vår tideräknings början. Hur det i själva verket gick till är höljt i dunkel.

Fynden gjordes på jordansk mark och i tiden sammanföll detta med bildandet av staten Israel. Detta kom att sätta sin prägel på det fortsatta arbetet med att ta hand om det rikhaltiga material som under flera år framåt hittades i närheten.

Politiska och religiösa förhållanden gjorde att något enhetligt arbete med Dödahavsrollarna inte kom igång förrän på 1980-talet.

När Dödahavsrollarna återfanns började man koppla samman dessa skrifter med de arkeologiska fynd som redan tidigare börjat utforskas i närheten. Skrifterna förmodades ha skrivits för att användas inom det religiösa samfund som de arkeologiska fynden vittnade om att har funnits på platsen.

Källa: Wikipedia

tor är grottorna numrerade. En av texterna har beteckningen 4Q169. Där motsvarar den första siffran platsen där texten är upphittad, det vill säga i grotta 4. Den följande bokstaven definierar platsen, det vill säga Q som i Qumran. Siffran efter Q definierar slutligen manuskriptet exakt – det finns nämligen grottor där man har hittat hundratals manuskript. I stället för en sifferkombination kan en viktig text också få en bokstav. Ifall texten är extra betydelsefull har den också fått ett ”vanligt” namn.

En av de kändaste texterna heter Gemenskapsregeln eller IQS. Bokstaven S står för ”Serekh” som betyder ”regel”. Egentligen är hela det hebre-

”Vi har att göra med forskare som fördjupat sig de här texterna under många år.”

Magnus Riska

iska namnet ”Serekh hajjachad” där Jachad betyder ”gemenskap”. Gruppen använder benämningen ”Jachad” om sig själv i texten. Som smakprov kan vi se på en del av den här textens åttonde spalt där författaren har citerat profeten Jesaja (kursiverat). IQS hör till genren Regeltexter och Halak-

När de enligt dessa anvisningar utgör en gemenskap i Israel skall de dra sig bort från de ondas hemvist och bege sig ut i öknen för att bana väg åt honom, såsom det står skrivet: Bana väg för Herren genom öknen, gör en jämn väg i ödemarken för vår Gud (Jes. 40:3). Det innebär att studera lagen, vilket Gud påbjöd genom Mose, för att man skulle kunna handla i över-

ensstämmelse med allt som under tidernas lopp uppenbarats och i samklang med det som profeterna genom hans heliga ande har uppenbarat.

Boken är välskriven och översättarna är utomordentligt sakkunniga – vi har att göra med forskare som fördjupat sig i de här texterna under många år. Jag kan varmt rekommendera boken för den som är intresserad av bibliska texter.

Magnus Riska har doktorerat på Dödahavsrollarna 2002 och skrivit ytterligare två böcker i ämnet: The House of the Lord (Suomen Eksegeettinen Seura, 2007) och The Dead Sea Scrolls and the Study of Scripture (Caspari Center, 2007).

PÅ TVÄREN MAY WIKSTRÖM

Eftersnack efter eftersnacket

Vi har hunnit några kilometer från radiohuset i Böle.

– Jaha, och vad har du blivit intervjuad om då?
Jag berättar om eftersnacket kring ärkebiskopsvalet.

– Själv kandidat?
Nej, bevars! Journalist på en kyrklig tidning, informerar jag.
Min taxichaufför levererar nu självmant namnet på den nya ärkebiskopen. Han har helt tydligt koordinater för mer än min hemresa.
Det blir bättre, hoppas

han. Den nuvarande ärkebiskopen får nämligen fråna omdömen. Och vad hette nu motkandidaten igen?
– Vikström, biskopen i Borgå.
– Har vi nu inte haft tillräckligt med Vikströmare!
Jag inser att min före har kopplingar till dem

vi i studion suttit och buntat ihop som ”konservativa”. Han tycker att det borde finnas rum för åsikter ur marginalen. Han ogillar flathet och religionsdialog som skyler över våld mot kristna. Han berättar om sina vänner i en etnisk minoritet och en hemvälsignelse, där

prästen glatt spelade trumma. Men deras gudstjänst är för mycket. För lång.
– Vår lutherska är bra. Jag lyssnar, tänker. Så många vi är i kyrkan vi kallar vår. Den är ett hem för en enda stor, bågande dysfunktionell familj. Men ett hem likafullt.

Min journalistiska nyfikenhet på hans vänner har väckts. Han ber om mitt kort. Jag hittar ett solkigt i mitt telefonskal. Sträcker fram det, betalar för turen, säger hej.
Och hoppas att han inte tittar alltför noga och länge på efternamnet.

FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Vad händer med korset?

KORS. I Finland är det vanligt att få ett korshalsband i gåva vid konfirmationen. Två personer berättar om vad som hände sen.

RUFUS HEDENGREN,
TV-REDAKTÖR

Berätta om ditt korshalsband!

– Jag fick det till konfirmationen. Det var ett litet guld kors med böljande form. Efter som jag är tvilling och min bror också fick ett kors, vet jag att mamma lade mycket tid på att hitta två olika kors för våra olika personligheter.

– Jag bar korset i flera år. En gång glömde jag det på en lägergård i Sverige. När jag diskuterade det med en präst som var med på resan, sa han att han och hans fru skulle be för att korset hittades. Det här var första gången någon sa så till mig. Det kändes väldigt fint. Slutligen fick jag tillbaka korset på posten.

– Efter en lång tid försvann korset igen. Då funderade jag på att köpa ett nytt kors, men upplevde att Gud föreslog att jag skulle satsa på att visa min tro med handlingar i stället för med symboler.

– Det kändes rätt för mig just då att låta bli att skaffa ett nytt kors, för jag tänkte att korset också kan bli en symbol man liksom gömmer sig bakom. När jag var utan kors fick jag en utmaning att visa min tro på andra sätt.

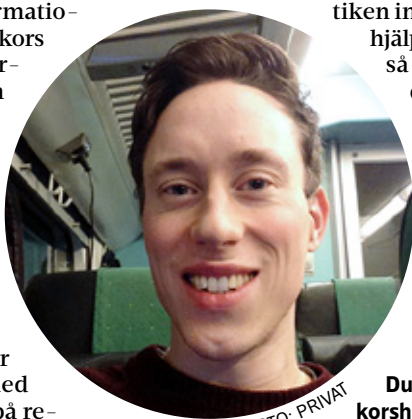

FOTO: PRIVAT

Vilka andra sätt har du hittat?

– Det viktigaste har varit att försöka skifta fokus från mig själv till andra. I praktiken innebär det att hugga i och hjälpa till där det behövs, också när jag inte känner för det. Jag strävar efter att medvetet ge lite mer av både pengar och tid till mina medmänniskor. Det här är inget som sker över en natt, eller något som jag kommit särskilt långt i, men att ge upp korset var för mig ett steg i den processen.

Du har levt femton år utan ett korshalsband. Kan du sakna det ibland?

– Absolut. Det skulle vara trevligt att ha ett kors och jag har funderat på att köpa ett. Men det är svårt att köpa ett kors åt sig själv. Jag kan fundera länge på hurdant kors som kan definiera just mig, just i dag. Ska det vara av trä, metall eller något annat.

Finns församlingen i ditt liv just nu?

– Jag känner mig hemma i gemenskapen kring Puls-gudstjänsten i Petrus församling i Helsingfors. Det känns som mer än en gudstjänst, det är en gemenskap. Jag träffar vänner därifrån också under veckan, och en del som går i Puls är också med i samma bönegrupp för pappor som jag är med i.

IDA WIKSTRÖM,
GRAFIKER

Berätta om ditt korshalsband!

– Jag fick det av mina föräldrar när jag blev konfirmerad. Korset är litet och diskret men har grova bjälkar. Jag tycker väldigt mycket om det.

– Korsets kedja gick av för tio till tolv år sedan, när jag precis börjat studera. Jag har länge tänkt reparera kedjan, men har inte kommit mig för att göra det. Jag tror inte att jag i dag skulle ha modet att bära ett kors varje dag.

Varför är det så svårt tror du, att öppna skyltan med sin kristna tro?

– Jag upplever att det finns väldigt lite rum för kristendom och religiositet i universitetsvärlden. Även om jag rör mig i kristna kretsar så är ingen av mina studiekompisar bekännande kristen.

– På en fest blev det en gång tal om den lutherska kyrkan, och särskilt om nattvarden i nedlåtande ordalag. Då sa jag att jag är kristen och medlem i lutherska kyrkan. Det blev jättedålig stämning. Mina kompisar blev illa till mods eftersom de upplevde att de hade förolämpat mig, om än omedvetet. Efter det tänkte jag att jag nog aldrig mera kan säga att jag är

kristen, om det uppstår ett sådant vakuum. Jag vill inte göra någon illa till mods.

Ett kors kunde kanske vara ett ordligt sätt att signalera sin tro?

– Det är definitivt en tydlig markör. Om jag bär kors vet ju folk att jag är kristen, och då får de chansen att tänka efter lite extra innan de förolämpar kristendomen ansikte mot ansikte med mig.

– Eftersom det inte är naturligt för mig att ta upp min trostillhörighet i en diskussion, skulle det ju vara väldigt behändigt att bära en sådan symbol. Efter den här intervjun tänker jag gräva fram det där korset igen och försöka komma mig för att fixa kedjan!

Finns församlingen i ditt liv just nu?

– Jag och min 2-åriga dotter har varit på musiklek och i knattekyrka i Matteus församling i Helsingfors. Det är väldigt roligt. Ibland går vi i den vanliga söndagsgudstjänsten i Matteuskyrkan. Trots att vi inte går i kyrkan varje söndag känns det alltid som att komma hem. Där finns bekanta människor, och den kristna gemenskapen är speciell. Dessutom sjunger jag i gospelkören His Master's Noise, som är min mest regelbundna kristna gemenskap.

FOTO: ELIAS WIKSTRÖM
LIISA MENDELIN

UR EVANGELIET

”Då sade Maria: Min själ prisar Herrens storhet, min ande jublar över Gud, min frälsare: han har vänt sin blick till sin ringa tjänarinna.”

Läs mera i Luk. 1:46–55.

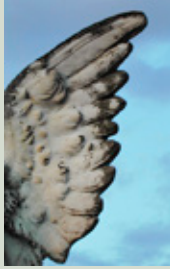
OM HELGEN

Beredvillighet

Marie bebådelsedag handlar om hur ängeln Gabriel bebådade Jesu födelse. I löftet till Maria uppenbaras Guds nåd i hela sin rikedom.

Liksom många andra av Gamla testamentets personer ställer sig Maria helt till Guds förfogande.

Av hävd har kyrkan också firat Marias besök hos Johannes döparens mor den 2 juli. Denna dag avlägsnades ur vår kalender 1772.

RUNT KNUTEN

”Soppa klockan fem.”

Ett evenemang för alla med soppa, påskpyssel och andakt. Arrangör Pernå församling. Fr 23.3. kl. 17–19.

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser.

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN JOCKUM KROKFORS

FOTO: HANNA-MADELEINE ANDERSSON

Sann lovsång

I ÅR på Marie bebådelsedag stannar vi i våra kyrkor upp inför Marias lovsång. Denna lovsång, Magnificat, fick tidigt i den kristna kyrkan sin fasta plats i vespren i kyrkans böneliv. Denna lovsång är alltså genom tiderna en av kyrkans mest använda lovsånger.

Vi har all orsak att också i vår tid ta till oss Marias lovsång. I den är riktningen tydlig. Det är Gud själv som står i fokus. Två aspekter träder tydligt fram. För det första lovsjunger Maria Gud för den han är. Han är samtidigt helig och nådig. Han är samtidigt kraftfull och barmhärtig.

För det andra lovsjunger Maria Gud för det han har gjort och gör. Han störtar härskare och upphöjer de ringa. Han skickar rika tomhända bort och mättar de hungriga med sina gåvor.

Guds egenskaper och handlande koncentreras i det skeende som Maria får va-

ra med om: Att världens frälsare kommer till oss. Maria får erfara något fullständigt unikt i världshistorien. Hon får bära Guds egen son i sin kropp.

MARIAS UNIKA erfarenhet kan och behöver inte upprepas. Men hennes lovsång kan både inspirera och kalla oss sentida kristna. Också vi får vända oss till den Gud som samtidigt är helig och nådig, kraftfull och barmhärtig. Också vi får ta till oss Guds stora gåva, frälsningen i Jesus Kristus.

Maria ställde sig till Guds förfogande och Gud lät stora ting ske med henne. Den sanna lovsången kan födas och stiga klar när vi tillåter Gud att vara den han är och göra det han vill göra, också i ditt och i mitt liv. Och med Maria får vi lovsjunga: ”Min själ prisar Herrens storhet, min ande jublar över Gud, min frälsare.”

• JOCKUM KROKFORS

Jockum Krokfors jobbar för tillfället som kyrkoherde i Kronoby församling.

I dag vill jag be om att också mitt liv ska få vara en lovsång till Gud.

Tips: Försök att varje dag den kommande veckan, om så bara för en minut, tacka Gud för vem han är eller för vad han gjort, gör, eller har lovat att göra.

#bönetwitter

”Gud, tack för den Du är och för det Du gör. Hjälp mig att ställa mitt liv till Ditt förfogande. Låt en sann lovsång stiga upp också ur mitt inre.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Jockum Krokfors

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Sam. 2:1–2, 6–9

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 8:1–4

EVANGELIUM
Luk. 1:46–55

Marie bebådelsedag.
Temat är ”Herrens tjänarinna”.

PSALMFÖRSLAG

58, 809, 802, 303.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

ÄRKEÄNGELN GABRIEL är för de allra flesta känd som den ängel som berättade för Maria att hon väntade Guds son. Men faktum är att Gabriel dyker upp i Bibeln redan innan man läst så långt som till Lukasevangeliets skildring av hur han kommer med bud till Maria. Gabriel finns också med som uttydare av Daniels syner i den gamla testamentliga Daniels bok. I konsten avbildas han oftast just vid bebådelsen.

KALENDERN 16–22.3

DOMPROSTERIET

• **BORGÅ**
SÖ 18.3 KL. 10: MÄSSA i Emsalö kapell, Ståhlberg, Söderström, Emsalö kapellförenings årsmöte
KL. 12.15: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Wilen, Eisentraut-Söderström, Helenelund, Camilla Wiksten-Rönbacka. Färdtjänst
KL. 18: KONSERT i domkyrkan, John Dowland: In darkness we dwell, Anna Villberg, sopran, Pentti Hildén, renässansluta, mandora, sång. Program 10 € för Gemensamt Ansvar
MÅ 19.3 KL. 17 och 17.30: Påskvandring i församlingshemmet berättar om påskens händelse för barnfamiljer.
FR 23.3 KL. 19: MISSIONSAUKTION, Gäddrag-Fagersta-Vålx missionskrets auktion på Tallåsa i Gäddrag, lotteri, musik, auktion

• **LAPPTRÄSK**
LÖ 17.3 KL. 10.30: Nappeklubb för 3–6 åringar i församlingshemmet, EL
SÖ 18.3 KL. 12: Högmässa i kyrkan, SuLÖ, Arno Kantola
TO 22.3 KL. 18.30: Tjejgruppen i församlingshemmet, EL

• **LILJENDAL**
LÖ 17.3 KL. 17.30: Cellis i Mariagården
SÖ 18.3 KL. 10: Högmässa i kapellet, SuLÖ, Arno Kantola
SÖ 18.3 KL. 14: Högmässa i Andreaskapellet, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski
ON 21.3 KL. 18: Läsmöte i Prästgården, SL, SuLÖ,
TO 22.3 KL. 9.30: Vuxen-barngruppen i Mariagården, EL

• **LOVISA**
SÖ 18.3 KL. 12: Högmässa i kyrkan, af Hällström, V Tollander, Reidar Tollander, baryton
SÖ 18.3 KL. 13–15: GA-lunch i församlingsgården. Lunchavgift
SÖ 18.3 KL. 14–16: Vinterkonfirmandernas lektion i Tikva
MÅ 19.3 KL. 14.30: Bisagruppen i Vesperhemmet, Luk 6
TI 20.3 KL. 11–13: En Euros Café i församlingshemmet
TI 20.3 KL. 13: Pensionärsföreningen i församlingsgården
TO 22.3 KL. 8.30: Morgonkaffe i Tikva

• **PERNÅ**
FR 16.3:
– KL. 10–11.30 Café Mikael: i Mikaelstugan
SÖ 18.3:
– KL. 10 Marie bebådelsedag – Familjemässa: i kyrkan, Silfvergrén, Kalliokoski, Westerlund
– KL. 14 Mässa i Andreaskapellet: Silfvergrén, Kalliokoski
MÅ 19.3:
– KL. 13 Klubin goes Senior: i Prästgården
FR 23.3:
– KL. 17–19 Soppa klockan fem:

Ett evenemang för alla. Soppa påskpyssel andakt. Solbacka Edövägen 38, Isnäs. Pris 5 € familj 2 € pers. Anmäl dig senast 21.3 Katarina Forsell 0408212107 eller elektroniskt: pernaevl.fi Arr: Pernå församling och Isnäs föräldraförening.

Barnläger: för klass 4–6 i Pernå Prästgården, 5–7.6.18. Sommarklubb för klass 1–3 i Pernå Prästgården, 11–15.6 Mer information: pernaforsamling.fi

• **SIBBO**
FR 16.3 KL. 10.45: Veckomässa i servicehuset Elsie. Camilla Ekholm, Marko Korven-Korpin.
LÖ 17.3 KL. 18: His Master’s Noise, konsert till förmån för Gemensamt ansvar i Sibbo kyrka. Program 10 e.
SÖ 18.3 KL. 12: Mässa på Marie bebådelsedag i Sibbo kyrka. Marthorna medverkar. Helene Liljeström, Camilla Ekholm, Lauri Palin.
SÖ 18.3 KL. 19: Musikhusets kör; Rachmaninovs Vespärmässa (Vigilia), konsert i Sibbo kyrka. Program 10 e.

• **TI 20.3 KL. 10:** Bönepromenad i Prästgården. Annika Lumme.
• **ON 21.3 KL. 13:** Äldre i Söderkulla, servicehuset Linda. Katja Korpi.
• **TO 22.3 KL. 14:** Sorgegrupp, Prästgården. För personer som mistat en anhörig. Kontakta Camilla Ekholm tfn 050 566 3689.
• **TO 22.3 KL. 18.30:** Kvinnor mitt i livet, Prästgården. Katja Korpi.

HELSINGFORS PROSTERI

• **JOHANNES**
FR 16.3
KL. 10–11.30: Musikleik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Hollméus.
KL. 12.15–13.30: Veckolunch i Johannessalen, Högbergsgatan 10 D. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
KL. 18.00: Vålgörenhetskonsert – Johannespassionen av J. S. Bach i Johanneskyrkan. Intäkterna går till rehabilitering av krigsskadade barn och unga vid Röda Korsets rehabiliteringscenter i Syrien. Projektkör och orkester Consortium Caritatis. Solister: Mats Lillhannus, tenor, Laura Leisma, sopran, Katja Mäkiö, alt samt Robert McCloud, bas. Konsertmästare Katri Mustonen, organist Markku Mäkinen, dirigent Rolf W. Ahlberg. Programblad 25/20 € vid ingången.
LÖ 17.3
KL. 18: Songsong med invigning av den nya kororgeln i Johanneskyrkan. Westerlund, Enlund. Johannes kantori, Chorus Sanctae Ceciliae, S:t Jacobskören och Tomas vokalensemble. Efteråt servering i engelsk stil och fotoutställning i kryptan.
SÖ 18.3 Marie bebådelsedag
KL. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Böckerman. Furahakören. Missionskaffe.
KL. 12: Högmässa med konfirmation i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Almqvist,

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsamt gift par i trettioårsåldern med en liten allergivänlig hund önskar hyra lägenhet i Vasa för några år. Gärna en trea eller större tvåa. Tag kontakt: 040-8341654

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Prydlig etta 29 m² i Uppby, Hfrs. Ej rökn./husdjur. Ledig 1.4. Tfn 040-524 27 03

Möblerat rum att hyra i nordvästra H:fors med goda förbindelser. Tel: 044-7553627

SÄLJES

Lägenhet på ett rum och kök-vrå med nytt badrum till salu på Bankgatan 17 B i Nykarleby. Rörsanerat hus. Pris 30.000 euro. Kontakta per telefon +35850 586 2075 eller 02 232 7361

Tvårummare i centrala Vasa säljes, ev. uthyres. Tfn: 050 566 2941

Idyll - ljus modern tvåa 58 m² 5 min från Kyrkslätt centrum Fp 68 910 € / Sp 89 000 € Tfn 040 5141 205

TACK

TACK!

Ett varmt och ödmjukt tack till alla er som kom ihåg mig med brev, kort, gåvor och besök på min 100-årsdag och gjorde den till en oförglömlig fest.

Bror Borgar

KUNGÖRELSE

Föreningen Kyrkans Ungdom i Sibbo rf

kallar till årsmöte 24.3 kl 18 i prästgården. Efter årsmötet lördagssamling med Fredrik Kass och Patrik Frisk.

Vasa svenska församling beviljar

EKONOMISKT UNDERSTÖD

Se info på webbsidan vasasvenskaforsamling.fi/ekonomiskt-understod
Ansökan senast 12.4.2018.

Församlingsrådet i Vasa sv. förs.

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale
Granvågen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

PÅ BILDEN till vänster inspekterar Malin Lindblom, Anne Öling, Jukka Kaukaja, Tommy Nynäs, Monica Heikius och Mikael Heikius den nya orgeln. På den andra bilden är det Jan Åbacka, Matti Pesonen och Jouni Lönn som får slita för att få upp orgeln på läktaren. FOTO: JOHANNA BACKHOLM

Sundom kyrka fick ny digital orgel

I MIN FÖRSAMLING

Sundom kyrka har fått en ny digital orgel, en Allen Channel CF-4. Den gamla Heinrichorgeln var för liten för Sundom kyrka, med för spåda toner.

Den digitala orgeln har en helt annan kapacitet och ett fylligare ljud som stöder

psalmsång bättre än den gamla.

– Med den här orgeln kan vi spela finare bröllopsmusik och på begravingar får vi fram lugna, sköna toner, förklarar Vasa svenska församlings kantor Mikael Heikius.

Den digitala orgeln kostade samfälligheten 15 870 euro.

En digital orgel behöver inte underhåll på samma sätt som en akustisk orgel, vilket innebär inbesparade servicekostnader.

Den gamla orgeln monterades

ner i januari. Företaget som monterade ner den fick behålla orgeln mot att den revs.

Av den gamla orgeln togs orgelpiporna och spelbordet tillvara. Orgelbänken bevaras i kyrkan.

Den nya orgeln krävde

inga större ändringsarbeten i kyrkan utan den var bara att lyfta in där den gamla ståt.

Invid orgeln har det också installerats en mikrofon för att gudstjänstbesökarna ska höra kantorns röst bättre under psalmsången.

Andreaskyrkan HÖBERGSGATAN 22

Fre 16.3 kl 18 talar Honorärkonsul FREDRIK EKHMOLM på ISRAEL I FOKUS. Sång o musik ANDREAS FORSBERG. Övriga Fokus samlingar: 20.4 kl 19 SUSANNA KOKKONEN från Yad Vashem museet i Jerusalem. 18.5 kl 18 den välkända pastorn och författaren PEKKA SARTOLA.
www.andreaskyrkan.fi

Researrangörer, föreningar och företag
Kvarkens världsnavaturv är värt ett besök!

Vi står till tjänst med kryssningar för grupper
upp till 50 personer inom världsnavaturv.
Kaffe, lunch eller middag i vår restaurang vid Replotbron.
Välkomna!

Närmare information och bokningar:
info@berny.fi Tel. 06 352 1200

SENIORBOSTAD TILL FÖRSÄLJNING

HELSINGFORS, BRUNAKÄRR 102 M²

HH 3r, k, ingl. balk. Öppen och fin bostad på 1:a våningen i Majblomman för över 55-åringar. Byggnadsår 2006. Ekl:Fp. 555 000 €. Sanitärsgatan 4-6. Förfr. Segercrantz 050 3410063 9767242

Aktia Fastighetsförmedling Ab
Mannerheimvägen 14 | Helsingfors
www.aktiaafm.fi

Aktia

www.kyrkpressen.fi

"Jag låter inte medicinerna bromsa mitt liv"

Anja är en dosdispenserings-tjänst som apoteken erbjuder. Via Anja expedierar apoteken tabletter och kapslar som ska tas regelbundet, förpackade i engångsdoser som räcker för två veckor. I tjänsten ingår att apoteket kontrollerar medicineringen som helhet, vilket förbättrar patientsäkerheten. Be ditt närmaste apotek om mer information.

FÖRDELAR:

- På varje påse står det tydligt bland annat vilket datum och vilken tid läkemedlet ska tas.
- Kunden får ett åskådligt medicineringkort över hela sin medicinering.
- Att använda maskinell dosdispensering är mer hygieniskt, effektivt och felfritt jämfört med att dosera läkemedlen för hand i en dosett.
- Dosdispenseringspåsen är enkel att öppna.
- Inga onödiga läkemedel som inte längre används samlas i hemmet.
- Dosdispenseringspåsen är även smidig att ha med på resan.

Anja finns redan på närmare 300 apotek. Hitta din närmaste Anja-apotek på anja.fi

INKAST MONICA VIKSTRÖM-JOKELA

Om kärlek och hundar

HÖR DU till dem som drabbas av en "There, for the grace of God, goes I"-rysning när du smållkalla mornar tittar ut genom ditt fönster och ser grannen rasta sin hund? Jag har hört till dem, länge. När jag nu själv stappar upp klockan fyra varje morgon och tar valpen ut på en kissrunda har jag ibland svårt att tro att det faktiskt är jag som står där med kopplet i handen. Men så är det. Familjens vardag kretsar kring en fyra månader gammal lagottovalp vid namn Riki.

JAG HADE hund som barn, och trodde därför att jag visstel vad det går ut på. Men oj, så många insikter de senaste månaderna har gett mig. En är den att jag nog aldrig fattade hur mycket mamma och pappa måste ha ställt upp, fast överenskommen var att jag själv sköter min hund och jag också ansåg att jag gjorde det. Jag har inget minne av kloklippande eller nattliga promenader.

Men min starkaste insikt är den här: En hund är en lektion i kärlek. Kärlek av många slag. Det börjar med all den kärlek som ryms i drömmen om en hund. Och så föräldrarnas kärlek till barnet som över allt i världen har önskat sig en hund. Du kanske inte till fullo fattar hur jobbigt det kommer att vara, men du är villig att offra din bekvämlighet, att bli den som grannen med medlidande får titta på genom sitt fönster gråkalla mornar. För du ser hur mycket hunden ger ditt barn.

MEN INTE bara barnet. Den kärlek som hunden visar alla i sin familj, också om den uttrycks med vassa små klor och tänder, väcker ett svar också inom dig själv. Den där villkorslösa kärleken och översvallande glädjen som hunden visar när någon han hör ihop med kommer hem, eller stiger upp, eller kommer hem igen efter att ha fört ut soporna – den lockar fram ömhetsbetygelser och kärlek ur oss alla. Och får oss att må bättre.

Det slår mig att det vi människor längtar efter att få av våra hundar faktiskt på sätt och vis avspeglar det som vi söker i vår gudsrelation: upplevelsen av att bli villkorslöst älskad. Kan det vara en av förklaringarna till det kopiösa antalet sällskaphundar och den snabbt växande pryl- och servicemarknaden för sällskapsdjur? Är det lättare att söka kärleksbevis hos en hund än hos människor?

KANSKE DET är så. Men jag tror att det barn som lär sig att kommunicera kärlek till ett djur samtidigt lär sig att kommunicera känslor också till människor.

Redan sökandet efter en hund var förresten en lektion i kärlek. När man letar efter en hund som ska passa in i en familj med allergier och barn med specialbehov måste man ringa upp många vilt främmande hundägare och be att få komma på besök. Alla jag smått generat har kontaktat har ställt upp, offrat tid, öppnat sin dörr, delat med sig av sin kunskap. Det väckte frågan: Vad älskar jag så mycket att det får mig att öppna dörren för den som frågar?

Monica Vikström-Jokela är redaktör, författare och regissör.

Påsklov i Härmä Spa

2 dygn **139 €** /pers.
3 dygn **179 €** /pers.

Inkvartering i dubbelrum, frukostar, 2-3 x lunch eller middag från buffébordet, fri tillgång till spa-badet och gymmet samt inträde till dansen.

Gäller 29.3-2.4.2018

Vi betjänar er på svenska!

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

Kom & prova även du!
På Vegana
får du hälsa som håller livet ut med ekokvalitet!
Boka din festmiddag eller födelsedag hos oss.
Vi har plats för 40 personer.
Från vår butik får du allt i matväg! Tel. 723 1031.
Skutnäsgr. 2, Jakobstad. Öppet mån-fre kl. 11-13.30

amoena
Till användare av bröstprotes
Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.
Nästa gång, se till att välja den bästa
amoena
09-649839 • www.amoena.fi

För böner i vardagen

Verbum, hft

20⁰⁰

Ibland är det svårt att be. Det gäller oss alla. Inspirationen tryter. Lusten bleknar. De egna orden känns tomma och trötta. Den här boken vill vara ett stöd i var dags bön oavsett om du vandrat börens väg länge eller just börjat ana den.

Ur förordet till Var Dags Bön

Boken *Var Dags Bön* är en andaktsbok i fickformat, med enkla dagliga böner (morgon-, middag- och aftonbön) utifrån tre metoder: Pilgrim, Frälsarkransen, Psaltaren. Boken innehåller tre dagliga andakter i tre veckor, en vecka för varje metod. Den egna bönen fogas in i större sammanhang. Det blir en inbjudan att variera sitt andaktsliv och upptäcka fler metoder.

Fontana Media

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

FÖRSAMLINGAR TILLSTÅND

700 kyrkor stängdes i Rwanda

Cirka 700 kyrkor har stängts i Rwanda. Orsaken som myndigheterna har angett är att kyrkorna inte följer byggnadsreglerna samt att de förorenar mil-

jön med oljud. Det rapporterar tidningen Dagen.

En del av kyrkorna som tvingats stänga har dock fått öppna igen efter att de godkänts av inspektörer. Enligt en föreslagen ny lag måste samtidigt alla predikanter ha teologisk träning innan de får öppna en kyrka. Pingstkyrkor,

som ofta drivs av karismatiska predikanter som hävdar att de kan utföra mirakel, har enligt BBC vuxit snabbt i många delar av Afrika de senaste åren. Vissa kyrkor är stora och lockar tusentals besökare varje söndag – andra verkar i enkla byggnader som uppförts utan tillstånd.

DE BOR i olika delar av Sverige men på bloggen möts Filippa Nielsen, Jennie Hallgren och Elisabet Svahn och delar sin vardag och tro med varandra och läsare runtom i hela landet.

Kristna ”morsor” bloggar om föräldraskap, sex och tro

MEDIA. På sin blogg Hallelujamorsorna skriver Jennie, Filippa och Elisabeth om småbarnsliv, sex och tro i en salig blandning.

TEXT: MICHAELA ROSENBACK FOTO: FREDRIK GRÖNWALL

För drygt två år sedan började ett litet tankefrö gro hos **Elisabet Svahn**. Tänk om hon skulle starta en plattform där hon kunde dela med sig av livets små funderingar (hur lyckas jag med min balkongodling?) jämte de riktigt stora frågorna (var finns Gud mitt i min sorg?). Efter att ha läst, i hennes tycke, många tunna och ytliga bloggar kändes idén lockande. Men också utmanande.

– Jag kände att det skulle bli för tungt att dra en blogg ensam och då började jag be och fundera över vilka i min bekantskapskrets som hade ett fint sätt att uttrycka sig på i sociala medier.

Valet föll på Elisabets vänner **Jennie Hallgren** och **Filippa Nielsen**, som vid den tiden var obekanta för varandra. Elisabet kände starkt att trion hade något gemensamt som de tillsammans kunde förmedla. Försynt lade hon fram sin idé och fick ett rungande ja till svar. Ett par månader senare var Hallelujamorsorna ett faktum.

– Namnet uppstod i ett härligt, skrattanfallslikt samtal på Sky-

”Men att skriva om moderskapet och att inte alltid tycka att det är superhärligt, ja rentav pest emellanåt, kan vara klurigt.”

Jennie Hallgren

pe. Det kändes bara så klockrent, säger Filippa.

Den goda modern

Och visst bjuds den som klickar sig in på bloggen på både ”halleluja” och ”morsor”. Kategorier som ”Girlpower”, ”Fest”, ”Dagensbön” och ”Psykisk ohälsa” skvallrar om att de bloggande småbarnsmammorna inte räds varken stort eller smått. Men så hämtar morsorna också inspiration från livet självt – och då blir det en blandad kompot.

– Jag inspireras av vardagen, litteratur, såväl teologisk som profan, tingningar och andra bloggar. Och så går jag alltid igång på starka kvinnor med ärliga och sköra berättelser, säger Jennie.

– Jag får mycket inspiration av människor jag möter. Om någon kompis säger till exempel: Men hur får du ihop träning och småbarn? Då måste jag liksom skriva om det, säger Filippa.

Föräldraskap och relationer är ett återkommande tema på bloggen. Sex likaså.

– Det är aldrig så mycket drag i bloggtrafiken som när jag skrivit om sex, men aldrig så få kommentarer, säger Filippa med ett skratt. Jag vill skriva om det för jag tycker att det är så himla viktigt och dessutom är det få ställen man kan läsa om sex på ett sunt sätt. Jag önskar att vår blogg kan få vara en sådan plats.

Är det någonsin skrämmande att skriva om så pass självutlämnande ämnen?

– Nej faktiskt inte så värst eftersom vi

håller varandra om ryggen, säger Filippa och får medhålla av de andra.

– Men att skriva om moderskapet och att inte alltid tycka att det är superhärligt, ja rentav pest emellanåt, kan vara klurigt. Där dyker normen om den goda modern och rädslan för att inte vara det upp, säger Jennie.

Det kravfyllda småbarnslivet och utmaningen i att våga tro på att man som förälder räcker till precis som man är har gett upphov till både ett och annat inlägg på bloggen.

– Helst ska du jobba heltid, baka eget bröd, vara vältränad och supersnygg och samtidigt ha koll på allt som händer i världen. Det är så mycket mer som förväntas av en än att bara vara en okej mamma. Det vill jag visa en motkultur till, säger Elisabet.

Och det är tydligt att ärligheten uppskattas. Inlägg där Jennie, Filippa och

HALLELUJAMORSORNA

Vem: Jennie Hallgren, 33, Filippa Nielsen, 31 och Elisabet Svahn, 35. Totalt har de tre män och sju barn.

Bor: Alingsås, Landskrona och Rimfors, Sverige.

Gör: Präst, lärare och kursföreståndare på bibelskola. Driver bloggen hallelujamorsorna.se där de skriver om föräldraskap, tro och vardagsliv.

Elisabet skriver om vardagslivet som ibland består mer av Ipads och halvfabrikat än mysig tillsammans tid tas ofast emot med idel kärlek.

– Vi har helt suveräna läsare som alltid uppmuntrar oss när vi delar det sköra. Då förstår jag att delande verkligen är helande, säger Jennie och poängterar hur viktigt det är att vara snäll både mot sig själv och andra.

– Mer nåd åt föräldraskapet! Alla gör liksom så gott de kan.

Hur har er bild av föräldraskapet förändrats sen ni själva fick barn?

– Helt. Det är så omvälvande att bli förälder på alla sätt. Mycket mer kärlek och mycket svårare än jag någonsin kunnat tänka mig, säger Jennie.

– Jag tror jag tänkte att barnen skulle vara mer formbara, liksom ett oskrivet blad när man fick dem. Men jag har insett att de är så mycket redan, många egenskaper och intressen bara finns där och så får man förhålla sig till dem, säger Elisabet.

Något annat Hallelujamorsorna fått lära sig att förhålla sig till är att relationen med Gud ibland är enkel, ibland utmanande och ibland bara är den.

– Relationen till Gud, liksom till min partner, skiftar i intensitet och passion. Men med åren inser jag att det är okej, ibland är det mest vardag även där. Jag stämmer av med Gud på morgonen att han är med och så litat jag på det helt enkelt, säger Jennie.